

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงความต้องการครูระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่ ในกรุงเทพมหานคร ตลอดจนความแตกต่างของความต้องการครูมัธยมศึกษา ระหว่างโรงเรียนซึ่งสังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน พร้อมทั้งศึกษาถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดกรณีครูสอนไม่ตรงวุฒิ และครูขาดในครูเกิน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นครูที่ปฏิบัติการสอนจริงใน 1 ท้องที่การศึกษา คือ ท้องที่การศึกษาเขตบางกอกน้อย บางกอกใหญ่ และตลิ่งชัน จำนวน 1,256 คน เป็นครูในโรงเรียนที่สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา 1,115 คน (9 โรงเรียน) และครูที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 141 คน (4 โรงเรียน) ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยตรงจากแต่ละโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างถึงจำนวนคาบการสอนทั้งหมด จำนวนครูที่มีจริงใน 8 หมวดวิชา คือ หมวดวิชาภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา พลานามัย ศหกรรมศาสตร์ และศิลปะศึกษา-ศิลปปฏิบัติ และใช้แบบสอบถามศึกษาถึงปัญหาที่ทำให้ครูสอนไม่ตรงวุฒิ และครูขาดในครูเกิน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ห้ข้อมูลโดยคำนวณความต้องการครูตามเกณฑ์มาตรฐานปี 2528 และจากสูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยพิจารณาจากคาบการสอนในหมวดวิชาเป็นเกณฑ์แล้วศึกษารวมทุกโรงเรียน และแยกเป็นรายโรงเรียน ตลอดจนแยกตามประเภทของโรงเรียนด้วย พร้อมทั้งเปรียบเทียบความแตกต่างโดยใช้ผลต่างของสัดส่วนระหว่างปริมาณครูที่มีจริงกับที่ควรมีซึ่งคำนวณจากสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานปี 2528 และจากสูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น นอกจากนี้ได้ศึกษาถึงปัญหาที่ครูสอนไม่ตรงวุฒิ ครูสอนน้อย หรือมากกว่า 18 คาบ/สัปดาห์ รวมทั้งวิธีแก้ปัญหาลและผลที่เกิดขึ้นของครูแต่ละประเภท โดยแสดงในรูปของความถี่และร้อยละ พร้อมทั้งแจกแจงในรูปของตาราง

ข้อค้นพบ

1. ความต้องการครูระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่ ในกรุงเทพมหานคร

1.1 เมื่อพิจารณาโดยใช้สูตรตามเกณฑ์มาตรฐานกรมสามัญศึกษาปี 2528

1.1.1 โรงเรียนรัฐบาล โดยส่วนรวมแล้วมีครูเกินความต้องการ ถึง 125.53 คน โดยโรงเรียนชินโรสลัทธิศาสตร์ มีครูเกินมากที่สุดถึง 35.7 คน รองลงมาได้แก่โรงเรียนวิมุตยารามพิทยากร ลัทธิวัชรพงษ์ ทวีธาภิเษก วัดประดู่ในทรงธรรม ลัทธิธรรมารามพิทยาคม วัดน้อยใน และวัดบวรเมณฑล ซึ่งมีครูเกินเป็นจำนวน 28.4, 19.6, 17.2, 11.6, 7.4, 3.8 และ 1.6 คน ตามลำดับ ในขณะที่โรงเรียนปากน้ำพิทยาคม มีครูพอดีกับความต้องการ

แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายหมวดวิชา พบว่าโดยส่วนรวมแล้ว หมวดภาษาไทยมีครูเกินมากที่สุดคือ 25.73 คน รองลงมาได้แก่หมวดวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศิลปะศึกษา-ศิลปะปฏิบัติ ศหกรรมศาสตร์ และพลานามัย ซึ่งมีครูเกินเป็นจำนวน 25.70, 25.11, 20.00, 13.11, 9.44, 4.00 และ 2.44 คน ตามลำดับ

ในกรณีพิจารณาเป็นรายหมวดวิชา โดยจำแนกเป็นรายโรงเรียน พบว่า

ก. โรงเรียนทุกโรงเรียน มีครูหมวดภาษาไทย และคณิตศาสตร์ เกินความต้องการ

ข. เฉพาะโรงเรียนปากน้ำพิทยาคม และวัดบวรเมณฑล เท่านั้นที่ขาดครูภาษาต่างประเทศ เป็นจำนวน 0.8 และ 1.2 คน ตามลำดับ

ค. เฉพาะโรงเรียนลัทธิธรรมารามพิทยาคมเท่านั้นที่ขาดครูวิทยาศาสตร์เป็นจำนวน 1.7 คน

ง. เฉพาะโรงเรียนปากน้ำพิทยาคม วัดบวรเมณฑล และลัทธิธรรมารามพิทยาคม เท่านั้นที่ขาดครูสังคมเป็นจำนวน 1.6, 0.9 และ 0.4 คน ตามลำดับ

จ. เฉพาะโรงเรียนปากน้ำพิทยาคม วัดน้อยใน และลัทธิธรรมารามพิทยาคม เท่านั้นที่ขาดครูพลานามัย เป็นจำนวน 0.4, 4.4 และ 0.2 คน ตามลำดับ

ฉ. เฉพาะโรงเรียนชินโณร่ววิทยาลัย ปากน้ำวิทยาคม วัดน้อยใน และสตรีวัดระฆัง เท่านั้นที่ขาดครูคหกรรมศาสตร์ เป็นจำนวน 0.2, 0.5, 0.9 และ 0.4 คน ตามลำดับ

ข. โรงเรียนส่วนใหญ่มีครูศิลปศึกษา-ศิลปปฏิบัติ เกินความต้องการ ยกเว้น โรงเรียนวัดบวรเมฆคณาครุศิลปศึกษา-ศิลปปฏิบัติ 0.1 คน ในขณะที่โรงเรียนปากน้ำวิทยาคม มีครูศิลปศึกษา-ศิลปปฏิบัติ พอดีกับความต้องการ

1.1.2 โรงเรียนราษฎร์ โดยส่วนรวมแล้วมีครูเกินความต้องการ อยู่ 5.2 คน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายโรงเรียนแล้วพบว่า เฉพาะโรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์ เท่านั้นที่มีครูเกินอยู่ 15.6 คน สำหรับโรงเรียนบูรณวิทย์ สตรีบูรณวิทย์ และเสลละเวช ยังขาดครูอยู่ 3.6, 5.1 และ 1.6 คน ตามลำดับ

กรณีพิจารณาเป็นรายหมวดวิชาพบว่า โดยส่วนรวมแล้วหมวดภาษาต่างประเทศ มีครูเกินมากที่สุด คือ 3 คน รองลงมาคือหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ภาษาไทย พลานามัย และคหกรรมศาสตร์ ซึ่งมีครูเกินเป็นจำนวน 1.4, 0.7, 0.4, 0.3 และ 0.2 ตามลำดับ ในขณะที่หมวดวิชาคณิตศาสตร์และศิลปศึกษา-ศิลปปฏิบัติ ขาดครูเป็นจำนวน 0.2 และ 0.6 คน ตามลำดับ

ในกรณีพิจารณาเป็นรายหมวดวิชา โดยจำแนกเป็นรายโรงเรียนพบว่า

ก. เฉพาะโรงเรียนบูรณวิทย์ และสตรีบูรณวิทย์ เท่านั้นที่ขาดครูภาษาไทย เป็นจำนวน 1.7 และ 0.8 คน ตามลำดับ สำหรับโรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์ และเสลละเวช มีครูภาษาไทยเกินเป็นจำนวน 2.2 และ 0.7 คน ตามลำดับ

ข. เฉพาะโรงเรียนสตรีบูรณวิทย์ และเสลละเวช เท่านั้นที่ขาดครูภาษาต่างประเทศเป็นจำนวน 0.9 และ 1.7 คน ตามลำดับ ในขณะที่โรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์ และบูรณวิทย์ มีครูภาษาต่างประเทศเกินเป็นจำนวน 5.2 และ 0.4 คน ตามลำดับ

ค. เฉพาะโรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์เท่านั้นที่มีครูคณิตศาสตร์เกินอยู่ 1.8 คน ในขณะที่โรงเรียนบูรณวิทย์ สตรีบูรณวิทย์ และเสลละเวช ขาดครูคณิตศาสตร์อยู่ 0.4, 0.4 และ 1.2 คน ตามลำดับ

ง. เฉพาะโรงเรียนบูรณวิทย์ และสตรีบูรณวิทย์ ที่ขาดครูวิทยาศาสตร์อยู่ 0.6 และ 0.5 คน ตามลำดับ

จ. เฉพาะโรงเรียนเขมะสิริอนุสรณ์เท่านั้นที่มีครูสังคมศึกษาเกินอยู่เป็นจำนวน 2.1 คน นอกนี้ขาดครูสังคมศึกษาทุกโรงเรียน คือ โรงเรียนบูรณวิทย์ สตรีบูรณวิทย์ และเสลละเวฬุ ขาดครูสังคมศึกษาเป็นจำนวน 0.4, 0.6 และ 0.4 คน ตามลำดับ

ฉ. เฉพาะโรงเรียนบูรณวิทย์ และสตรีบูรณวิทย์ เท่านั้นที่ขาดครูพลานามัยอยู่ 0.3 และ 0.7 คน ตามลำดับ สำหรับโรงเรียนเขมะสิริอนุสรณ์และเสลละเวฬุ มีครูพลานามัยเกินอยู่ 1.1 และ 0.2 คน ตามลำดับ

ช. เฉพาะโรงเรียนบูรณวิทย์ และสตรีบูรณวิทย์ ที่ขาดครูคหกรรมศาสตร์ 0.3 และ 0.7 คน ตามลำดับ ในขณะที่โรงเรียนเขมะสิริอนุสรณ์ มีครูคหกรรมศาสตร์เกินอยู่ 1.2 คน สำหรับโรงเรียนเสลละเวฬุมีครูคหกรรมศาสตร์พอดีกับความต้องการ

ฌ. เฉพาะโรงเรียนเขมะสิริอนุสรณ์เท่านั้นที่มีครูศิลปศึกษา-ศิลปปฏิบัติเกินอยู่เป็นจำนวน 0.4 คน นอกนั้นคือโรงเรียนบูรณวิทย์ สตรีบูรณวิทย์ และเขมะสิริอนุสรณ์ ขาดครูศิลปศึกษา-ศิลปปฏิบัติอยู่ 0.3, 0.5 และ 0.2 คน ตามลำดับ

1.2 เมื่อพิจารณาโดยใช้สูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.2.1 โรงเรียนรัฐบาล โดยส่วนรวมแล้วยังไม่ต้องการครูเพิ่มขึ้น เพราะมีครูเกิน 51.87 คน โดยโรงเรียนชินรสถวิทยาสมัยมีครูเกินมากที่สุด คือ 26.1 คน รองลงมาได้แก่ โรงเรียนวิมุตยารามพิทยากร สตรีวัดระฆัง ทวีธาภิเศก และวัดประดู่-ในทรงธรรม ซึ่งมีครูเกินเป็นจำนวน 23.5, 13.2, 4.7 และ 3.9 คน ตามลำดับ ในขณะที่โรงเรียนปากน้ำวิทยาคม วัดน้อยใน วัดบวรเมณฑล และสุวรรณารามวิทยาคม ขาดครูเป็นจำนวน 9.8, 4.9, 4.8 และ 1.1 คน ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายหมวดวิชาพบว่าโดยส่วนรวมแล้ว หมวดวิชาคณิตศาสตร์มีครูเกินมากที่สุด คือ เกินอยู่เป็นจำนวน 16.87 คน และที่น้อยที่สุดคือ หมวดคหกรรมศาสตร์มีครูเกินเป็นจำนวน 0.44 คน ในขณะที่หมวดวิชาพลานามัยขาดครูถึง 3.56 คน

ในกรณีที่พิจารณาเป็นรายหมวดวิชา โดยจำแนกเป็นรายโรงเรียนพบว่า

ก. มีครูภาษาไทยเกินความต้องการทุกโรงเรียน ยกเว้นโรงเรียนวัดบวรมงคล และสุวรรณารามวิทยาคม ที่ขาดครูภาษาไทยเป็นจำนวน 0.4 และ 1.0 คน ตามลำดับ

ข. มีครูภาษาต่างประเทศเกินความต้องการ 5 โรงเรียน คือ โรงเรียนวิมุตยารามพิทยากร มีครูภาษาต่างประเทศเกินมากที่สุด รองลงมาคือ โรงเรียนชินนรลัทธิศาสน์ สตรีวัดระฆัง วัดน้อยใน และสุวรรณารามวิทยาคม ในขณะที่โรงเรียนวัดบวรมงคล ปากน้ำวิทยาคม ทวีธาภิเศก และวัดประดู่ในทรงธรรม ขาดครูภาษาต่างประเทศเป็นจำนวน 3.1, 2.7, 2.6 และ 0.1 คน ตามลำดับ

ค. มีครูคณิตศาสตร์เกินความต้องการทุกโรงเรียน ยกเว้นโรงเรียนปากน้ำวิทยาคม และสุวรรณารามวิทยาคม ซึ่งขาดครูเป็นจำนวน 0.9 และ 0.2 คน ตามลำดับ

ง. มีโรงเรียนที่ขาดครูวิทยาศาสตร์อยู่ 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม ปากน้ำวิทยาคม และสตรีวัดระฆัง ซึ่งขาดครูเป็นจำนวน 3.1, 1.1 และ 0.5 คน ตามลำดับ สำหรับโรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรมมีครูวิทยาศาสตร์พอตรงกับความต้องการ

จ. มีโรงเรียนที่ขาดครูสังคมศึกษาอยู่ 5 โรงเรียน คือ โรงเรียนปากน้ำวิทยาคม วัดบวรมงคล สุวรรณารามวิทยาคม วัดน้อยใน และทวีธาภิเศก ซึ่งขาดครูสังคมศึกษาเป็นจำนวน 3.1, 1.5, 1.4, 1.0 และ 0.4 คน ตามลำดับ สำหรับโรงเรียนสตรีวัดระฆัง ชินนรลัทธิศาสน์ วิมุตยารามพิทยากร และวัดประดู่ในทรงธรรม มีครูสังคมศึกษาเกินอยู่เป็นจำนวน 3.5, 2.9, 2.6 และ 0.2 คน ตามลำดับ

ฉ. มีโรงเรียนที่ขาดครูพลานามัยอยู่ 4 โรงเรียน คือ โรงเรียนวัดน้อยใน ปากน้ำวิทยาคม สุวรรณารามวิทยาคม และทวีธาภิเศก ซึ่งขาดครูพลานามัยเป็นจำนวน 5.5, 1.5, 1.1 และ 0.8 คน ตามลำดับ สำหรับโรงเรียนที่มีครูพลานามัยเกินคือ โรงเรียนชินนรลัทธิศาสน์ วิมุตยารามพิทยากร สตรีวัดระฆัง และวัดบวรมงคล ซึ่งมีครูพลานามัยเกินเป็นจำนวน 1.7, 1.7, 1.7 และ 0.1 คน ตามลำดับ

ข. เฉพาะโรงเรียนวัดน้อยใน ลัดร์วัดระฆัง ปากน้ำวิทยาลัย วัดบวรเมณฑล และชินนรลวิทยาลัย ขาดครูศกกรรมค่าสัตรีเป็นจำนวน 1.9, 1.1, 0.9, 0.2 และ 0.2 คน ตามลำดับ

ข. เฉพาะโรงเรียนวัดน้อยใน วัดบวรเมณฑล และปากน้ำวิทยาลัย ที่ขาดครู ศิลปศึกษา-ศิลปปฏิบัติ เป็นจำนวน 1.3, 0.7 และ 0.3 คน ตามลำดับ นอกนั้นมีครู ศิลปศึกษา-ศิลปปฏิบัติ เกินทุกโรงเรียน

1.2.2 โรงเรียนราษฎร์ โดยส่วนรวมแล้วขาดครู 11.9 คน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายโรงเรียนแล้ว พบว่าเฉพาะโรงเรียนบูรณวิทย์ ลัดร์บูรณวิทย์ และเสลละเวชเท่านั้นที่ขาดครูเป็นจำนวน 6.3, 9.2 และ 6.0 คน ตามลำดับ ในขณะที่โรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์มีครูเกินอยู่ 9.5 คน

กรณีพิจารณาเป็นรายหมวดวิชาพบว่า โดยส่วนรวมแล้วขาดครูทุกหมวดวิชา ซึ่งหมวดวิชาคณิตค่าสัตรีขาดครูมากที่สุดคือ 2.5 คน รองลงมาคือ หมวดภาษาไทย 2.1 คน และที่น้อยที่สุดคือ หมวดวิทยาค่าสัตรี ที่ขาดครูเพียง 0.5 คน

ในกรณีพิจารณาเป็นรายหมวดวิชา โดยจำแนกเป็นรายโรงเรียนพบว่า

- ก. โรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์มีครูเกินทุกหมวดวิชา
- ข. โรงเรียนบูรณวิทย์ และลัดร์บูรณวิทย์ ขาดครูทุกหมวดวิชา
- ค. โรงเรียนเสลละเวช ขาดครู 5 หมวดวิชา คือ ภาษาต่างประเทศ คณิตค่าสัตรี สังคมศึกษา ศกกรรมค่าสัตรี และศิลปศึกษา-ศิลปปฏิบัติ ในขณะที่หมวด ภาษาไทย และวิทยาค่าสัตรี มีครูเกินความต้องการ สำหรับหมวดพลานามัย มีครูพอดี กับความต้องการ

เมื่อพิจารณาครูขาดครูเกินโดยใช้สูตรตามเกณฑ์มาตรฐานปี 2528 และจากสูตร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นพบว่า

- ก. กรณีโรงเรียนรัฐบาล เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมพบว่า ถ้าคำนวณโดยสูตร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีครูเกินน้อยกว่าเมื่อคำนวณโดยสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานปี 2528 เป็น จำนวน 73.66 คน และเมื่อพิจารณาเป็นรายโรงเรียนพบว่า

1. โรงเรียนชินนรลัทธิศาสน์ เมื่อคำนวณโดยใช้สูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีครูเกินน้อยกว่าเมื่อคำนวณตามเกณฑ์มาตรฐานปี 2528 ถึง 9.6 คน
  2. โรงเรียนทวิธาภิเศก เมื่อคำนวณโดยใช้สูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีครูเกินน้อยกว่าเมื่อคำนวณตามเกณฑ์มาตรฐานปี 2528 ถึง 12.5 คน
  3. โรงเรียนปากน้ำวิทยาคม เมื่อคำนวณโดยใช้สูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กลับขาดครู 9.8 คน ซึ่งต่างจากคำนวณตามเกณฑ์มาตรฐานปี 2528 ที่มีครูพอดีกับที่มีจริง
  4. โรงเรียนวิมลอธารามพิทยากร เมื่อคำนวณโดยใช้สูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีครูเกินน้อยกว่าเมื่อคำนวณตามเกณฑ์มาตรฐานปี 2528 ถึง 4.9 คน
  5. โรงเรียนวัดน้อยใน เมื่อคำนวณโดยใช้สูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กลับขาดครู 4.9 คน ในขณะที่ถ้าคำนวณโดยใช้สูตรตามเกณฑ์มาตรฐานปี 2528 จะมีครูเกิน 3.8 คน
  6. โรงเรียนวัดบวรเมณฑล เมื่อคำนวณโดยใช้สูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กลับขาดครู 4.8 คน ในขณะที่ถ้าคำนวณโดยใช้สูตรตามเกณฑ์มาตรฐานปี 2528 จะมีครูเกิน 1.6 คน
  7. โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม เมื่อคำนวณโดยใช้สูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีครูเกินน้อยกว่า เมื่อคำนวณจากสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานปี 2528 ถึง 7.7 คน
  8. โรงเรียนสตรีวัดระฆัง เมื่อคำนวณโดยใช้สูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีครูเกินน้อยกว่า เมื่อคำนวณจากสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานปี 2528 ถึง 6.4 คน
  9. โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม เมื่อคำนวณโดยใช้สูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กลับขาดครู 1.1 คน ในขณะที่ถ้าคำนวณจากสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานปี 2528 จะมีครูเกิน 7.4 คน
- ข. กรณีโรงเรียนราษฎร์ เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมพบว่า ถ้าคำนวณโดยใช้สูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ทำให้ขาดครู 11.9 คน แต่ถ้าคำนวณโดยใช้สูตรตามเกณฑ์มาตรฐานปี 2528 จะมีครูเกิน 5.2 คน ในกรณีที่พิจารณาเป็นรายโรงเรียนพบว่า

1. โรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์ เมื่อคำนวณโดยใช้สูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีครูเกินน้อยกว่า เมื่อคำนวณจากสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานปี 2528 ถึง 6.1 คน
2. โรงเรียนบูรณวิทย์ เมื่อคำนวณโดยใช้สูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ขาดครูมากกว่าที่คำนวณโดยสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานปี 2528 เป็นจำนวน 2.7 คน
3. โรงเรียนสตรีบูรณวิทย์ เมื่อคำนวณโดยใช้สูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ขาดครูมากกว่าที่คำนวณโดยสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานปี 2528 เป็นจำนวน 4.1 คน
4. โรงเรียนเสลève เมื่อคำนวณโดยใช้สูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ขาดครูมากกว่าที่คำนวณโดยสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานปี 2528 เป็นจำนวน 4.4 คน

2. การเปรียบเทียบความต้องการครูมัธยมศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่ ระหว่างโรงเรียนที่สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร

2.1 เมื่อพิจารณาโดยใช้สูตรตามเกณฑ์มาตรฐานปี 2528 พบว่าในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์มีความต้องการครูแตกต่างกัน ซึ่งโดยส่วนรวมแล้ว ทั้งโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ไม่มีความต้องการครูเพิ่มขึ้น เพราะมีครูเกินอยู่แล้ว แต่ถ้าพิจารณาเป็นรายหมวดวิชา พบว่าโรงเรียนรัฐบาลไม่มีความต้องการครูเพิ่มขึ้นเลยทุกหมวดวิชา ในขณะที่โรงเรียนราษฎร์ยังต้องการครูเพิ่มขึ้นในหมวดวิชาคณิตศาสตร์ และ ศิลปศึกษา - ศิลปปฏิบัติ จึงทำให้ 2 หมวดวิชาในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์มีความต้องการครูแตกต่างกันมากกว่าหมวดวิชาอื่น ๆ

2.2 เมื่อพิจารณาโดยใช้สูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น พบว่าในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์มีความต้องการครูแตกต่างกัน ซึ่งโดยส่วนรวมแล้วโรงเรียนรัฐบาลไม่มีความต้องการครูเพิ่มขึ้น เพราะมีครูเกินอยู่แล้วเป็นจำนวน 51.87 คน ในขณะที่โรงเรียนราษฎร์ต้องการครูเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 11.9 คน แต่ถ้าพิจารณาเป็นรายหมวดวิชาพบว่าโรงเรียนรัฐบาลยังต้องการครูเพิ่มขึ้น ในหมวดวิชาพลานามัย เพราะขาดครูเป็นจำนวน 3.56 คน ในขณะที่โรงเรียนราษฎร์ต้องการครูเพิ่มขึ้นทุกหมวดวิชา โดยเฉพาะอย่างยิ่งหมวดวิชา ศิลปศึกษา - ศิลปปฏิบัติ หมวดวิชานี้จึงมีความต้องการครูแตกต่างกับโรงเรียนรัฐบาล

มากที่สุด เพราะในขณะที่โรงเรียนรัฐบาลมีครูเกินความต้องการในหมวดวิชานี้ โรงเรียน
ราษฎร์กลับขาดครู

3. ปัญหาที่ทำให้ครูสอนไม่ตรงวุฒิ และครูขาดในครู เกิน

3.1 ปัญหาครูสอนไม่ตรงวุฒิ

3.1.1 สาเหตุที่ทำให้ครูสอนไม่ตรงวุฒิ ทั้งในโรงเรียนราษฎร์และ
โรงเรียนรัฐบาลที่สำคัญที่สุด คือ ครูได้รับคำสั่งให้สอน รองลงมาคือครูขอสอน ครูได้รับ
การบรรจุในตำแหน่งนี้ และที่พบน้อยที่สุด คือ วิชาเอกที่ศึกษามาไม่มีสอนในโรงเรียน

3.1.2 โรงเรียนที่มีครูสอนไม่ตรงวุฒิ โดยจำแนกตามราย
หมวดวิชา

ก. หมวดภาษาไทย ได้แก่โรงเรียนปากน้ำวิทยาคม
ซึ่งมีจำนวนครูที่สอนไม่ตรงวุฒิมากที่สุดคือ 4 คน รองลงมาคือโรงเรียนวัดบวรเมณฑ
สุวรรณารามวิทยาคม วัดประดู่ในทรงธรรม บุรณวิทย์ และเล่ละเว่ย จำนวน 3, 2, 1,
1, 1 คน ตามลำดับ

ข. หมวดภาษาต่างประเทศ ได้แก่ โรงเรียนวิมุตยา-
รามพิทยากร ซึ่งมีจำนวนครูที่สอนไม่ตรงวุฒิมากที่สุด คือ 5 คน รองลงมาคือ โรงเรียน
วัดบวรเมณฑล ชโนรสวิทยาสัย สตรีวัดระฆัง สุวรรณารามวิทยาคม วัดประดู่ในทรงธรรม
วัดน้อยใน ทวีธาภิเศก เล่ละเว่ย บุรณวิทย์ เขมะสิริอนุสรณ์ และสตรีบุรณวิทย์ จำนวน
4, 3, 3, 3, 2, 1, 1, 4, 3, 2, 2 คน ตามลำดับ

ค. หมวดคณิตศาสตร์ ได้แก่ โรงเรียนวัดน้อยใน
ชโนรสวิทยาสัย วัดบวรเมณฑล สุวรรณารามวิทยาคม วัดประดู่ในทรงธรรม วิมุตยาราม-
พิทยากร สตรีวัดระฆัง เขมะสิริอนุสรณ์ บุรณวิทย์ สตรีบุรณวิทย์ และเล่ละเว่ย จำนวน
3, 3, 3, 3, 2, 2, 2, 4, 2, 2 และ 3 คน ตามลำดับ

ง. หมวดวิทยาศาสตร์ ได้แก่ โรงเรียนวิมุตยารามพิทยากร
ทวีธาภิเศก สุวรรณารามวิทยาคม วัดประดู่ในทรงธรรม ชโนรสวิทยาสัย วัดน้อยใน

วัดบวรเมณฑล สตรีวัดระฆัง เล่สะเวฬุ เขมะสิริอนุสรณ์ บูรณวิทย์ สตรีบูรณวิทย์ จำนวน 4, 4, 3, 2, 2, 1, 1, 1, 3, 2, 1 และ 1 คน ตามลำดับ

จ. หมวดสังคัมภีร์ศึกษา ได้แก่ โรงเรียนสุวรรณาราม-วิทยาคม วิมุตยารามพิทยากร วัดน้อยใน ฮิโนรสวิทยาลัย วัดบวรเมณฑล ทวีธาภิเศก วัดประดู่ในทรวงธรรม ปากน้ำวิทยาคม เขมะสิริอนุสรณ์ บูรณวิทย์ สตรีบูรณวิทย์ และ เล่สะเวฬุ จำนวน 4, 3, 2, 2, 2, 2, 1, 1, 1, 1, 1 และ 1 คน ตามลำดับ

ฉ. หมวดพละนามัย ได้แก่ โรงเรียนสตรีวัดระฆัง วัดประดู่ในทรวงธรรม ฮิโนรสวิทยาลัย เขมะสิริอนุสรณ์ บูรณวิทย์ สตรีบูรณวิทย์ และ เล่สะเวฬุ จำนวน 2, 1, 1, 2, 1, 1 และ 1 คน ตามลำดับ

ช. หมวดศกกรรมศาสตร์ ได้แก่ โรงเรียนวัดประดู่ในทรวงธรรม วัดบวรเมณฑล วัดน้อยใน วิมุตยารามพิทยากร บูรณวิทย์ และสตรีบูรณวิทย์ จำนวน 2, 2, 1, 1, 1 และ 1 คน ตามลำดับ

ฌ. หมวดศิลปศึกษา-ศิลปปฏิบัติ ได้แก่ โรงเรียนวัดประดู่ในทรวงธรรม สุวรรณารามวิทยาคม วัดบวรเมณฑล ทวีธาภิเศก สตรีวัดระฆัง บูรณวิทย์ และเล่สะเวฬุ จำนวน 2, 2, 1, 1, 1, 1 และ 1 คน ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแล้วค้นพบว่า หมวดภาษาต่างประเทศมีจำนวนครูสอนไม่ตรงวุฒิมากที่สุด และที่น้อยที่สุดคือ หมวดพละนามัย (สำหรับโรงเรียนรัฐบาล) หมวดภาษาไทย ศกกรรมศาสตร์ และศิลปศึกษา-ศิลปปฏิบัติ (สำหรับโรงเรียนราษฎร์) ยิ่งไปกว่านั้นยังพบว่า หมวดภาษาต่างประเทศ คณิตศาสตร์ และพละนามัยของโรงเรียนราษฎร์มีครูสอนไม่ตรงวุฒิคิดเป็นร้อยละมากกว่าของโรงเรียนรัฐบาลอีกด้วย

3.1.3 ปัญหาและวิธีแก้ไขของการสอนไม่ตรงวุฒิของครูทั้งในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ที่พบมากที่สุด คือ ไม่ถนัดในการสอน รองลงมาคือขาดความลึกซึ้งในเนื้อหา และต้องค้นคว้ามากเกินไป ด้วยเหตุนี้ฝ่ายบริหารจึงมักแก้ไขปัญหาโดยการส่งไปอบรม ในขณะที่ตัวครูจะศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมมากกว่าวิธีอื่น ๆ

3.2 ปัญหาเกี่ยวกับอัตราค่าส่งและค่าบริการล่อน

การวิจัยครั้งนี้พบว่าปัญหาเกี่ยวกับอัตราค่าส่งแบ่งออกเป็น 4 กรณีคือ

1. ปัญหาครูเกินในครูเกิน กล่าวคือ ปริมาณครูทั้งหมดในโรงเรียน มีเกินกว่าตามเกณฑ์มาตรฐานปี 2528 และทุกหมวดวิชามีครูเกินความต้องการทั้งสิ้น ซึ่ง พบทั้งในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ ได้แก่ โรงเรียนทวารวดีเอก วิมุตยาราม- ทยากร วัดประดู่ในทรงธรรม และเขมะสิริอนุสรณ์

2. ปัญหาครูขาดในครูเกิน กล่าวคือ ปริมาณครูทั้งหมดในโรงเรียน มีเกินกว่าตามเกณฑ์มาตรฐานปี 2528 แต่มีบางหมวดวิชาที่ขาดครู พบเฉพาะในโรงเรียน รัฐบาลเท่านั้น ได้แก่ โรงเรียนอัสสัมชัญวิทยาลัย วัดน้อยใน วัดบวรเมตตาธรรม และสุวรรณารามวิทยาคม

3. ปัญหาครูเกินในครูขาด กล่าวคือ ปริมาณครูทั้งโรงเรียนมีน้อย กว่าเกณฑ์มาตรฐานปี 2528 แต่ยังมีบางหมวดวิชาที่มีครูเกินความต้องการ พบเฉพาะใน โรงเรียนราษฎร์ ได้แก่ โรงเรียนบูรณะวิทย์ สตรีบูรณะวิทย์ และเลี้ยวเวียง

4. ปัญหาครูขาดในครูพอดี กล่าวคือ ปริมาณครูทั้งโรงเรียนมีพอดี กับความต้องการ แต่มีบางหมวดวิชาที่ขาดครูพบในโรงเรียนปากน้ำวิทยาคม

ทั้ง 4 ปัญหาดังกล่าวทำให้ครูแต่ละคนมีจำนวนค่าบริการล่อนไม่เป็นไปตามเกณฑ์ มาตรฐานปี 2528 เมื่อพิจารณาสาเหตุโดยละเอียดจากผลการวิจัยพบว่า

ก. กรณีครูล่อนเกิน 18 คาบ/สัปดาห์ สำหรับโรงเรียนรัฐบาล สาเหตุที่สำคัญ ที่สุดคือ ครูในหมวดมีจำนวนน้อยกว่าความต้องการ และที่สำคัญน้อยที่สุด คือ ครูในหมวด บางท่านใกล้เกษียณอายุราชการ จึงมีชั่วโมงล่อนน้อย ทำให้ครูคนอื่นต้องล่อนมาก ในกรณี ของโรงเรียนราษฎร์ สาเหตุที่สำคัญที่สุดคือ จำนวนครูในหมวดมีน้อยกว่าความต้องการเช่นกัน แต่ที่สำคัญน้อยที่สุด คือ มีครูในหมวดลาศึกษาต่อ ครูบางคนจึงต้องเฉลี่ยชั่วโมงมาล่อนแทนจึงมี ชั่วโมงล่อนมากขึ้น

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมพบว่า มีครูในโรงเรียนรัฐบาล 211 คน และโรงเรียน ราษฎร์ 75 คน ที่ล่อนเกิน 18 คาบ/สัปดาห์ เมื่อพิจารณาค่าแจกตามรายโรงเรียนและหมวดวิชา พบว่า

หมวดภาษาไทย โรงเรียนที่มีครูสอนมากกว่า 18 คาบ/สัปดาห์ ได้แก่
โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม ปากน้ำวิทยาคม วัดบวรมงคล วิมุตยารามพิทยากร
สุวรรณารามวิทยาคม บูรณวิทย์ สตรีบูรณวิทย์ และเสลະเว

หมวดภาษาต่างประเทศ โรงเรียนทุกโรงเรียน ยกเว้นสุวรรณารามวิทยาคม
มีครูสอนมากกว่า 18 คาบ/สัปดาห์ ทั้งสิ้น

หมวดคณิตศาสตร์ โรงเรียนที่มีครูสอนมากกว่า 18 คาบ/สัปดาห์ ได้แก่
โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม ฮิโนะสึวิทยาลัย ปากน้ำวิทยาคม สตรีวัดระฆัง
สุวรรณารามวิทยาคม เขมะสิริอนุสรณ์ บูรณวิทย์ สตรีบูรณวิทย์ และเสลະเว

หมวดวิทยาศาสตร์ โรงเรียนที่มีครูสอนมากกว่า 18 คาบ/สัปดาห์ ได้แก่
โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม ฮิโนะสึวิทยาลัย ปากน้ำวิทยาคม วัดบวรมงคล วิมุตยา-
รามพิทยากร ทวีธาภิเศก สุวรรณารามวิทยาคม เขมะสิริอนุสรณ์ บูรณวิทย์ และ
สตรีบูรณวิทย์

หมวดสังคมศึกษา โรงเรียนทุกโรงเรียน ยกเว้นวัดบวรมงคล มีครูสอนมาก
กว่า 18 คาบ/สัปดาห์ ทั้งสิ้น

หมวดพลานามัย โรงเรียนทุกโรงเรียน ยกเว้นวัดบวรมงคล และสตรีวัดระฆัง
มีครูสอนมากกว่า 18 คาบ/สัปดาห์ ทั้งสิ้น

หมวดศกษกรรมศาสตร์ โรงเรียนที่มีครูสอนมากกว่า 18 คาบ/สัปดาห์ ได้แก่
โรงเรียนวัดน้อยใน วัดประดู่ในทรงธรรม ฮิโนะสึวิทยาลัย ปากน้ำวิทยาคม วัดบวรมงคล
สตรีวัดระฆัง เขมะสิริอนุสรณ์ บูรณวิทย์ และสตรีบูรณวิทย์

หมวดศิลปศึกษา-ศิลปปฏิบัติ โรงเรียนที่มีครูสอนมากกว่า 18 คาบ/สัปดาห์
ได้แก่ โรงเรียนวัดน้อยใน วัดบวรมงคล ฮิโนะสึวิทยาลัย ปากน้ำวิทยาคม วิมุตยาราม-
พิทยากร สตรีวัดระฆัง บูรณวิทย์ สตรีบูรณวิทย์ และเสลະเว

2. กรณีครูสอนน้อยกว่า 18 คาบ/สัปดาห์ จากการวิจัยพบว่าสาเหตุที่สำคัญที่สุด
ในโรงเรียนรัฐบาล คือ เป็นหัวหน้างานหรือทำงานด้านธุรการ วิชาการ ปกครองและ
บริการ รองลงมาคือ จำนวนครูในหมวดวิชาว่ามีมากเกินไปเกินความต้องการ และที่พบน้อยที่สุด คือ

สูญเสียไม่ได้ สำหรับโรงเรียนราษฎร์ สาเหตุที่สำคัญที่สุด คือ วิชาที่ตนเองมีกำหนดคาบ
น้อยใน 1 สัปดาห์ และที่พบน้อยที่สุด คือ ไม้ถนัดในวิชาที่สอน

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมพบว่า มีครูโรงเรียนรัฐบาล 692 คน และโรงเรียน
ราษฎร์ 50 คน ที่สอนน้อยกว่า 18 คาบ/สัปดาห์ เมื่อพิจารณาแยกตามรายโรงเรียนและ
หมวดวิชาพบว่า

หมวดภาษาไทย โรงเรียนทุกโรงเรียน ยกเว้นบูรณวิทย์ มีครูสอนน้อยกว่า
18 คาบ/สัปดาห์ ทั้งสิ้น

หมวดภาษาต่างประเทศ โรงเรียนทุกโรงเรียน ยกเว้นบูรณวิทย์ และสตรี-
บูรณวิทย์ มีครูสอนน้อยกว่า 18 คาบ/สัปดาห์ ทั้งสิ้น

หมวดคณิตศาสตร์ โรงเรียนทุกโรงเรียน ยกเว้นบูรณวิทย์ มีครูสอนน้อยกว่า
18 คาบ/สัปดาห์ ทั้งสิ้น

หมวดวิทยาศาสตร์ โรงเรียนทุกโรงเรียน ยกเว้นบูรณวิทย์ และสตรีบูรณวิทย์
มีครูสอนน้อยกว่า 18 คาบ/สัปดาห์ ทั้งสิ้น

หมวดสังคมศึกษา โรงเรียนทุกโรงเรียน ยกเว้นบูรณวิทย์ สตรีบูรณวิทย์
และเสละเวช มีครูสอนน้อยกว่า 18 คาบ/สัปดาห์ ทั้งสิ้น

หมวดพลานามัย โรงเรียนทุกโรงเรียน ยกเว้นปากน้ำวิทยาคม บูรณวิทย์
และสตรีบูรณวิทย์ มีครูสอนน้อยกว่า 18 คาบ/สัปดาห์ ทั้งสิ้น

หมวดคหกรรมศาสตร์ โรงเรียนทุกโรงเรียน ยกเว้นบูรณวิทย์ และเสละเวช
มีครูสอนน้อยกว่า 18 คาบ/สัปดาห์ ทั้งสิ้น

หมวดศิลปศึกษา-ศิลปปฏิบัติ โรงเรียนทุกโรงเรียน ยกเว้นบูรณวิทย์
สตรีบูรณวิทย์ และเสละเวช ครูสอนน้อยกว่า 18 คาบ/สัปดาห์ ทั้งสิ้น

อภิปรายผลการวิจัย

เมื่อพิจารณาจากข้อค้นพบถึงความต้องการครูระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยใช้สูตรตามเกณฑ์มาตรฐานกรมสามัญศึกษาปี 2528 และจากสูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วพบว่า

1. ในกรณีของโรงเรียนรัฐบาล สูตรที่เหมาะสมกับการคำนวณอัตรากำลังครูได้แก่สูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ทั้งนี้เพราะเมื่อคำนวณโดยใช้สูตรนี้ แม้โดยส่วนรวมมีครูเกิน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายโรงเรียนก็ยังมีบางโรงเรียนที่ขาดครู คือ โรงเรียนปากน้ำวิทยาคม วัดน้อยใน วัดบรมวงศศ ลู่วรรณารามวิทยาคม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่า ฝ่ายบริหารของโรงเรียนทั้ง 4 โรงเรียนนี้ ต้องการครูเพิ่มขึ้น 10, 6, 5 และ 6 คน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายหมวดวิชาพบว่า หมวดวิชาคหกรรมศาสตร์ ขาดครูถึง 4 โรงเรียน คือ โรงเรียนปากน้ำวิทยาคม ชินโรลวิทยาสัย วัดน้อยใน และสตรีวัดระฆัง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่ระบุให้วิชาคหกรรมศาสตร์เป็นวิชาบังคับในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และเป็นวิชาพื้นฐานที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถเลือกเรียนได้ ซึ่งแตกต่างจากหลักสูตรเดิมโดยสิ้นเชิง ทำให้ความต้องการครูที่จะมาสอนวิชานี้มีมากขึ้นกว่าเดิม ดังนั้นถ้าคำนวณโดยใช้สูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจะสามารถจ้างครูเพิ่มขึ้นได้ตามจำนวนที่ต้องการ ครูแต่ละคนจะได้มีคาบการสอนไม่มากนักเกินไป เพราะหน้าที่ของครูนอกจากต้องทำการสอนแล้วยังต้องให้คำปรึกษาแก่นักเรียน เตรียมการสอน ตรวจสมุดงาน หรือออกข้อสอบ ฯลฯ เพื่อให้การศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สำหรับหมวดวิชาภาษาไทย เมื่อคำนวณโดยใช้สูตรตามเกณฑ์มาตรฐานปี 2528 มีครูเกินทุกโรงเรียน ตามสภาพที่ควรเป็นแล้ว ก็ควรจะไม่มีครูสอนมากกว่า 18 คาบ/สัปดาห์เลย แต่จากความเป็นจริงพบว่ามีครูถึงร้อยละ 9.95 ที่สอนภาษาไทยมากกว่า 18 คาบ/สัปดาห์ ซึ่งสาเหตุที่พบมากก็คือ วิชาที่ตนสอนมีจำนวนคาบ/สัปดาห์หรือจำนวนห้องมาก ทำให้ตนต้องสอนมากกว่า 18 คาบ/สัปดาห์ เพราะถ้าตนสอนจำนวนห้องลดลง 1 ห้อง อาจมีคาบการสอนที่เหมาะสมก็จริง แต่กลับทำให้อาจารย์ท่านอื่นต้องสอนหลายระดับขึ้นเกินไป เช่นวิชาภาษาไทย ม.4 มี 5 ห้อง ม.5 มี 5 ห้อง ห้องละ 2 คาบ รวมเป็น 20 คาบ ก็จะมีคาบการสอนมากกว่าเกณฑ์มาตรฐานปี 2528 แต่ถ้าลดลง 1 ห้อง แล้วเอาห้อง ม.5 ที่ลดลงนี้ไปให้อาจารย์อีกท่านหนึ่ง อาจารย์ท่านนั้นอาจ

ต้องสอน ม.6 จำนวน 5 ห้อง ม.1 จำนวน 1 ห้อง และ ม.5 อีก 1 ห้อง รวมเป็น 16 คาบ ซึ่งมีจำนวนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานปี 2528 แต่ต้องสอนถึง 3 ระดับชั้น ซึ่งเป็นงานหนักเกินไป เพราะต้องเตรียมการสอนหลายวิชา ดังนั้นทางโรงเรียนจึงต้องยอมให้อาจารย์บางท่านสอนจำนวนมากห้อง และมีคาบการสอนเกินเกณฑ์มาตรฐานปี 2528 เพื่อลดปัญหาที่จะทำให้อาจารย์ท่านอื่น ๆ สอนเกินกว่า 2 ระดับชั้น แต่อาจเกิดปัญหาในด้านการค้นคว้าของอาจารย์ ดังที่พบจากการวิจัยว่ามีถึงร้อยละ 9.9 ที่ไม่มีโอกาสค้นคว้าหาความรู้เพราะสอนมากเกินไป ดังนั้นจึงไม่ควรใช้สูตรตามเกณฑ์มาตรฐานปี 2528 แต่ควรใช้สูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงนำผลการวิจัยที่ได้ไปเสนอต่อผู้ช่วยผู้อำนวยการของโรงเรียนปากน้ำวิทยาคม และโรงเรียนวัดน้อยใน ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ต้องการครูเพิ่มขึ้นจำนวน 10 และ 6 คน ตามลำดับ เพื่อให้พิจารณาถึงความเหมาะสมของสูตรที่ใช้คำนวณหาอัตราค่าจ้างครู และพบว่าสูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นใกล้เคียงความเป็นจริงมาก กล่าวคือ ถ้าใช้สูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้ว ต้องการครูเพิ่มขึ้น 9.8 และ 4.9 คน ตามลำดับ ทางโรงเรียนก็จะสามารถจ้างครูหรือบรรจุครูเพิ่มขึ้นได้ ซึ่งในสภาพปัจจุบันโรงเรียนไม่สามารถจ้างครูเพิ่มขึ้นได้ เพราะเมื่อคำนวณโดยใช้สูตรตามเกณฑ์มาตรฐานปี 2528 โรงเรียนปากน้ำวิทยาคมมีครูพอดีกับความต้องการ ในขณะที่โรงเรียนวัดน้อยในมีครูเกิน ซึ่งตรงข้ามกับสภาพที่เป็นจริง อย่างไรก็ตามถึงแม้สูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจะสอดคล้องกับความเป็นจริง แต่ก็ยังมีข้อบกพร่อง กล่าวคือ สูตรนี้หัวหน้าหมวดวิชา รองหัวหน้าหมวดวิชา และหัวหน้างาน มีชั่วโมงสอนประมาณ 16 คาบ/สัปดาห์ เท่ากับครูในหมวดวิชาคนอื่น ๆ โดยสภาพแล้ว ครูหัวหน้าหมวดวิชา และรองหัวหน้าหมวดวิชาต้องทำงานด้านบริหารด้วย คือเป็นคณะกรรมการฝ่ายวิชาการโดยตำแหน่ง จึงเป็นผู้ประสานงานระหว่างฝ่ายบริหารกับครูในหมวดวิชา นอกจากนี้ยังต้องควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของครูในหมวดวิชา ฯลฯ คาบการสอนจึงไม่ควรมีมากนัก ในทำนองเดียวกัน หัวหน้างานก็ต้องทำงานอื่น ๆ ที่ฝ่ายบริหารมอบหมายให้ เช่น ทำงานทางด้านทะเบียน วัสดุ การเงิน พัสดุ จึงไม่ควรมีชั่วโมงสอนมากเกินไปเช่นกัน ดังนั้นจึงควรปรับปรุงสูตรของผู้วิจัยให้สอดคล้องกว่านี้

2. ในกรณีของโรงเรียนราชบุรี เนื่องจากระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเวลาทำการของครูใหญ่และครูโรงเรียนเอกชน (2527 : 2) กำหนดให้ครูมัธยมต้นสอนไม่เกินสัปดาห์ละ 22 คาบ และครูมัธยมปลายสอนไม่เกินสัปดาห์ละ 20 คาบ ในกรณีที่ครูสอน

มากกว่า 1 ระดับ ให้ถือเอาชั่วโมงของระดับสูงสุดเป็นชั่วโมงสอน ดังนั้นสูตรที่เหมาะสมในการคำนวณหาอัตราค่าจ้างครูควรเป็นสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานกรมสามัญศึกษาปี 2528 เพราะกำหนดค่าบการสอนของครูแต่ละคนใกล้เคียงกว่าสูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น คือเมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแล้วพบว่า ถ้าคำนวณโดยใช้สูตรตามเกณฑ์มาตรฐานปี 2528 มีครูเกินอยู่ 5.2 คน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายโรงเรียนพบว่า มีถึง 3 โรงเรียนที่ขาดครู คือโรงเรียนบูรณวิทยาสตรีบูรณวิทย และเสละเวช เป็นจำนวน 3.6, 5.1 และ 1.6 คน ตามลำดับ ซึ่งมีส่วนไม่ห่างไกลกันมากนักกับความต้องการครูเพิ่มขึ้นของฝ่ายบริหารทั้ง 3 โรงเรียนที่ต้องการครูเพิ่มขึ้นโดยประมาณ 9, 10 และ 6 คน ตามลำดับ สำหรับโรงเรียนเขมะสิริอนุสร์ณ์มีครูเกินถึง 15.6 คน เมื่อเป็นเช่นนี้โรงเรียนเขมะสิริอนุสร์ณ์ไม่ควรมีครูสอนเกิน 18 คาบ/สัปดาห์เลย แต่จากการวิจัยพบว่า โรงเรียนเขมะสิริอนุสร์ณ์มีครูสอนเกิน 18 คาบ/สัปดาห์ถึงร้อยละ 25 แต่ที่เกินนี้เกินเพียงคนละ 1 คาบ ซึ่งก็ไม่เกินกำหนดของระเบียบกระทรวงศึกษาว่าด้วยเวลาทำการของครูใหญ่ และครูโรงเรียนเอกชนแต่อย่างใด สำหรับครูโรงเรียนราษฎร์ที่สอนเกินจำนวนคาบที่กำหนดไว้ จะต้องได้รับเงินตอบแทนเป็นจำนวนเท่าชั่วโมงที่สอนเกิน อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาในต้นของครูผู้สอน พบว่ามีครูที่สอนมากกว่า 18 คาบ/สัปดาห์ ถึงร้อยละ 10.67 ที่ต้องการย้ายโรงเรียน เพราะงานหนักเกินกำลัง แสดงว่าการกำหนดจำนวนคาบการสอนระหว่าง 20 - 22 คาบ/สัปดาห์ อาจเป็นจำนวนคาบการสอนที่สูงเกินไป ทำให้ครูบางคนมีโอกาสค้นคว้าไม่มากเท่าที่ต้องการ ดังนั้นทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนน่าจะพิจารณาเพื่อกำหนดคาบการสอนให้ครูในโรงเรียนราษฎร์ให้เกิดความเหมาะสมกว่านี้

ผู้วิจัยพบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาที่กำหนดให้ วิชาสามัญมีนักเรียนกลุ่มละ 40 - 45 หรือ 50 คน, วิชาการงาน วิชาพื้นฐานวิชาอาชีพมีนักเรียนกลุ่มละ 20 - 25 คน และมีการสอนซ่อมเสริมสัปดาห์ละ 1 คาบนั้น คาบการสอนของครูอาจารย์ที่เหมาะสมควรเป็น 16 คาบ/สัปดาห์ และหัวหน้าหมวด รองหัวหน้าหมวดวิชา และหัวหน้างาน ควรมีคาบการสอนน้อยกว่า 16 คาบ/สัปดาห์ สูตรที่เหมาะสมในการคำนวณอัตราค่าจ้างครูในหมวดวิชาไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนราษฎร์หรือโรงเรียนรัฐบาล ควรจะเป็น

$$Y = \frac{N - a}{16}$$

เมื่อ Y = จำนวนครูที่ควรจะได้ส่งผู้สอนในหมวดวิชา เมื่อนับรวมหัวหน้าหมวด
รองหัวหน้าหมวดวิชา และหัวหน้างานแล้ว

N = จำนวนคาบการล่องทั้งหมดในหมวดวิชาใน 1 สัปดาห์

a = จำนวนคาบการล่องของหัวหน้าหมวด รองหัวหน้าหมวดวิชา
และหัวหน้างาน

3. การเปรียบเทียบความต้องการครูมัธยมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล และ
โรงเรียนราษฎร์ขนาดใหญ่ ในกรุงเทพมหานคร พบว่าไม่ว่าจำนวนโดยผู้สอนใด โดยล่อง
รวมแล้ว โรงเรียนราษฎร์ขาดครูมากกว่าโรงเรียนรัฐบาล เนื่องจากการพิจารณาอัตรา
กำลังครูที่ได้ส่งผู้สอนในหมวดวิชาจากผู้สอนตามเกณฑ์มาตรฐานปี 2528 จำนวนโดยกำหนดให้
ครูแต่ละคนล่องไม่เกินสัปดาห์ละ 18 คาบ สำหรับผู้สอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ก็กำหนดโดยกำหนด
ให้ครูล่องไม่เกิน 16 คาบ/สัปดาห์ ในขณะที่ตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย
เวลาทำการของครูโรงเรียนราษฎร์กำหนดให้ครูแต่ละคนล่องไม่เกินสัปดาห์ละ 22 คาบ
สำหรับมัธยมศึกษาตอนต้น และ 20 คาบ/สัปดาห์สำหรับมัธยมปลาย ดังนั้นการคำนวณโดย
ใช้ผู้สอนตามเกณฑ์มาตรฐานปี 2528 และผู้สอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จึงทำให้โรงเรียนราษฎร์ต้อง
การครูเพิ่มขึ้นอีกเป็นจำนวนมาก ยิ่งไปกว่านั้นเมื่อคราวเปลี่ยนระบบการศึกษาจาก 7:3:2
เป็น 6:3:3 นั้น ในปีการศึกษา 2521 จำนวนนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นประกอบด้วยนักเรียน
ที่ใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2503 รวม 3 ชั้น และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น
พุทธศักราช 2521 (ม.1) อีก 1 ชั้น รวมเป็น 4 ชั้น ทุกโรงเรียนที่เปิดล่องระดับมัธยม-
ศึกษาจึงต้องรับครูเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะโรงเรียนรัฐบาลในปีการศึกษา 2521 รับครูเพิ่มขึ้น
อย่างมากมาย เพื่อล่องต่อการขาดครูสำหรับชั้นเรียนที่เพิ่มขึ้น และหมวดวิชาที่ต้องล่อง
จำนวนคาบ/สัปดาห์มากในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ก็จะต้องรับครูมากเป็นพิเศษ ดังเช่น
วิชาภาษาไทย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ และสังคมศึกษา ซึ่งมี
ชั่วโมงล่องสัปดาห์ละ 4, 4, 4, 6 และ 5 คาบ ตามลำดับ เมื่อถึงปีการศึกษา 2524 ซึ่ง
เป็นปีที่เลิกใช้หลักสูตรพุทธศักราช พ.ศ. 2503 จำนวนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นก็จะ
ลดลงเหลือ 3 ชั้น จำนวนครูที่ต้องการจึงลดลงอย่างมาก (วรรณพร วิเชียรวงษ์ 2521:
144) อย่างไรก็ตามในปีการศึกษา 2524 นี้ เริ่มมีระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ชั้น คือ

ม.4, ม.ค.4 และ ม.ค.5 แล้วค่อยลดลงปีละ 1 ชั้น และยกเลิกระดับ ม.ค.4 และ ม.ค.5 ในปีการศึกษา 2526 โดยในปีนี้มีมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ปลาย) 3 ชั้น คือ ม.4, 5 และ 6 ในการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษานี้ รวมตลอดถึงการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรด้วย จึงมีการกำหนดจำนวนคาบของวิชาใหม่แตกต่างจากเดิม และติดกันไประหว่าง ม. ต้น และ ม.ปลาย ที่สำคัญมีดังนี้

วิชาภาษาไทย ในม.ต้น สัปดาห์ละ 4 คาบ ม.ปลายสัปดาห์ละ 2 คาบ
สำหรับวิชาบังคับ สำหรับวิชาเลือกอีก 2 คาบเลือกได้เฉพาะนักเรียนที่เรียนแผนการเรียน
อังกฤษ-คณิตศาสตร์ อังกฤษ-ฝรั่งเศส อังกฤษ-สังคมศึกษา

วิชาสังคมศึกษา ใน ม.ต้น สัปดาห์ละ 5 คาบ สำหรับวิชาบังคับ อีก 2 คาบ
สำหรับวิชาเลือก ม.ปลายวิชาบังคับสัปดาห์ละ 2 คาบ วิชาเลือกเฉพาะแผนการเรียน
อังกฤษ-คณิตศาสตร์ อังกฤษ-ฝรั่งเศส สัปดาห์ละ 3 คาบ แผนการเรียนวิทยาศาสตร์
และแผนการเรียนทฤษฎีกรรมสัปดาห์ละ 1 คาบ สำหรับแผนการเรียนอังกฤษ-สังคมศึกษา
สัปดาห์ละ 5 คาบ

วิชาวิทยาศาสตร์ ใน ม.ต้นสัปดาห์ละ 4 คาบ ม.ปลายทุกแผนการเรียน
ยกเว้นแผนการเรียนวิทยาศาสตร์สัปดาห์ละ 3 คาบ สำหรับแผนการเรียนวิทยาศาสตร์สัปดาห์
ละ 10 คาบ

วิชาภาษาต่างประเทศ ใน ม.ต้น ทุกแผนการเรียนยกเว้นแผนการเรียน
อังกฤษ-คณิตศาสตร์ และอังกฤษ-ฝรั่งเศส สัปดาห์ละ 4 คาบ สำหรับแผนการเรียนอังกฤษ-
คณิตศาสตร์ สัปดาห์ละ 6 คาบ อังกฤษ-ฝรั่งเศส สัปดาห์ละ 15 คาบ

วิชาคณิตศาสตร์ ใน ม.ต้น สัปดาห์ละ 4 คาบ ทุกแผนการเรียน ม.ปลาย
เฉพาะแผนการเรียน อังกฤษ-คณิตศาสตร์ แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ สัปดาห์ละ 4 คาบ
แผนการเรียนอังกฤษ-สังคมศึกษา สัปดาห์ละ 2 คาบ และแผนการเรียนฝรั่งเศส ไม่ต้อง
เรียนคณิตศาสตร์

ยิ่งไปกว่านั้นจำนวนห้องเรียนในระดับ ม.ต้น และ ม.ปลาย ก็แตกต่างกัน โดย
ห้องเรียนในระดับ ม.ต้น จะมีมากกว่า ม.ปลาย ซึ่งได้แก่โรงเรียนวัดน้อยใน สตรีวัดระฆัง

สุวรรณารามวิทยาคม ชโนรสวิทยาสัย ปากน้ำวิทยาคม วัดประดู่ในทรงธรรม
 วิมุตยารามพิทยากร มีห้องเรียนระดับ ม.ต้น เป็นจำนวน 30, 27, 34, 44, 36, 36,
 42 ห้อง ตามลำดับ ในขณะที่ ม.ปลาย มีจำนวนห้องเรียนเพียง 18, 24, 22, 32,
 13, 18 และ 16 ห้อง ตามลำดับ ดังนั้นครูที่สอนในระดับ ม.ต้น จึงควรมีเป็นจำนวนมาก
 กว่าใน ม.ปลาย ด้วยเหตุนี้ในปีการศึกษา 2524 ซึ่งเป็นปีที่จำนวนชั้นเรียนระดับ ม.ต้น
 ลดจาก 4 ชั้นเป็น 3 ชั้น แต่ไปเพิ่มในระดับ ม.ปลาย 1 ชั้นเรียน จำนวนครูที่ต้องการ
 จึงลดน้อยลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมวดวิชาภาษาไทย และคณิตศาสตร์ ในช่วงปี
 หมวดวิชาเหล่านี้จะมีครูเกินอยู่ แต่สำหรับหมวดวิชา คณิตศาสตร์ อาจต้องมีครูเพิ่มตามสาขา
 เคมี ชีววิทยา และฟิสิกส์ เนื่องจากวิชาเหล่านี้ครูแต่ละคนไม่สามารถสลับสอนแทนกันได้
 เนื่องจากเนื้อหาต่างกันไปโดยสิ้นเชิง ซึ่งแตกต่างจากวิชาอื่นที่สามารถสลับสอนแทนกันได้ เช่น
 ครูภาษาไทย ม.1 ไปสอนภาษาไทย ม.4 ได้ ในขณะที่ครูเคมีไม่สามารถสลับสอนวิชาฟิสิกส์
 ทั้ง ๆ ที่อยู่ในระดับชั้นเดียวกัน

สำหรับโรงเรียนราชบุรี ที่เปิดสอนเฉพาะระดับ ม.ต้น ก็เป็นในทำนองเดียวกัน
 โรงเรียนรัฐบาลในปีการศึกษา 2521 แต่เมื่อถึงปีการศึกษา 2524 ความต้องการครูลดลง
 เช่นกันเนื่องจากจำนวนนักเรียนลดลงไป 1 ชั้น เพื่อความอยู่รอดของโรงเรียนราชบุรีเอง
 เมื่อหมดอายุสัญญาการว่าจ้าง ก็ต้องเลือกจ้างครูบางคน ทำให้มีครูพอเหมาะกับความต้อง
 การ โดยยึดตามระเบียบกระทรวงศึกษาว่าด้วยเวลาทำการของครูใหญ่และครูโรงเรียน-
 เอกชน ว่าครูในระดับ ม.ต้น สอนไม่เกินสัปดาห์ละ 22 คาบ ในขณะที่ ม.ปลายสอนไม่
 เกินสัปดาห์ละ 20 คาบ เมื่อคำนวณโดยใช้สูตรตามเกณฑ์มาตรฐานกรมสามัญศึกษาปี 2528
 และจากสูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ที่กำหนดให้สอนไม่เกินสัปดาห์ละ 18 และ 16 คาบ ตามลำดับ
 จึงทำให้โรงเรียนราชบุรีขาดครู ในขณะที่โรงเรียนรัฐบาลที่ขาดครูก็ขาดครูเป็นจำนวนน้อยกว่า

ด้วยเหตุนี้ครูโรงเรียนรัฐบาลจึงเกินมากกว่าโรงเรียนราชบุรี เพราะโรงเรียน
 ราชบุรีสามารถลดจำนวนครูลงเพื่อความเหมาะสมได้ แต่โรงเรียนรัฐบาลไม่สามารถทำได้

สำหรับหมวดวิชาคหกรรมศาสตร์ ซึ่งสอนสัปดาห์ละ 6 คาบ ใน ม.ต้น และ
 4 คาบ ใน ม.ปลาย (ขึ้นอยู่กับวิชาพื้นฐานที่เลือก) ความต้องการครูจึงเพิ่มขึ้นมาก ในปี
 การศึกษา 2521 เนื่องจากเป็นวิชาที่เพิ่มเข้ามาใหม่ แต่ในระยะเวลาดังกล่าว การเปิด

รับครูในสาขานี้เป็นเรื่องใหม่ ซึ่งอาจเปิดรับครูได้ไม่มากเท่าที่ต้องการ อีกประการหนึ่ง วิชาคุณกรรมศาสตร์ เป็นสาขาวิชาที่แยกเป็นหลายแขนง คือ โภชนาการ งานผ้าและการตัดเย็บ บ้านและครอบครัว การดูแลเด็ก ซึ่งไม่ได้เปิดสอนทุกแขนงวิชาพร้อม ๆ กัน แต่แยกเรียนตามภาคการศึกษา เช่น วิชาการศึกษาบ้านและงานช่างในบ้าน เรียนในภาคแรก สำหรับงานผ้าและการตัดเย็บ และโภชนาการ เรียนในภาคที่ 2 ของปีการศึกษาเดียวกัน (กระทรวงศึกษา, กรมสามัญศึกษา, โรงเรียนวัดอินทาราม 2528 : 31 - 34) การรับครูจึงต้องถี่ถ้วนเฉลี่ยไม่ใช้รับมาทุกแขนงวิชาพร้อมกันเป็นจำนวนเท่า ๆ กับที่ต้องการในแต่ละภาคการศึกษาหมวดวิชานี้จึงมีขาดครูมากกว่าหมวดวิชาอื่น ๆ แต่ถึงขาดก็เป็นจำนวนไม่มากนัก

4. สาเหตุที่ทำให้ครูสอนไม่ตรงวุฒิและครูขาดในครูเกิน

4.1 สาเหตุสำคัญที่ทำให้ครูสอนไม่ตรงวุฒิ คือ ครูได้รับคำสั่งให้สอน เพราะขาดครูในวิชาเหล่านั้น ดังเช่น หมวดวิชาภาษาต่างประเทศ มีครูสอนไม่ตรงวุฒิมากที่สุด ซึ่งอาจเกิดจากการขาดครูสอนภาษาฝรั่งเศส เคสโดยตรงทำให้ต้องขอให้ครูภาษาอังกฤษที่มีความถนัดภาษาฝรั่งเศส เคสมาสอนแทน หรือหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ที่มีครูสอนไม่ตรงวุฒิเช่นกัน อาจเป็นเพราะขาดครูเฉพาะสาขาวิชา โดยเฉพาะสาขาวิชาฟิสิกส์ จึงต้องขอให้ครูที่สำเร็จวิทยาศาสตร์กายภาพหรือวิทยาศาสตร์ทั่วไป ที่พอเข้าใจวิชาฟิสิกส์มาสอนแทน แล้วแก้ไขโดยการส่งไปอบรมวิชาที่สอน ผลที่เกิดขึ้นก็คือ ครูขาดความลึกซึ้งในเนื้อหาวิชาซึ่งจากผลการวิจัยพบว่าสำหรับโรงเรียนรัฐบาลมีถึงร้อยละ 45.1 ในขณะที่โรงเรียนราษฎร์มีถึงร้อยละ 54.5 อย่างไรก็ตามมีครูโรงเรียนรัฐบาลร้อยละ 36.28 และโรงเรียนราษฎร์ร้อยละ 27.27 ที่สอนวิชาที่ไม่ตรงวุฒิ เพราะชอบหรือถนัดในวิชา นั้น ๆ เป็นการส่วนตัว ดังเช่นครูสอนภาษาไทย ที่ชอบวิชาทางคุณกรรมศาสตร์ กล่าวคือ งานทำอาหาร เย็บปักถักร้อย ซึ่งอาจสอนในหมวดวิชาคุณกรรมศาสตร์แทนวิชาภาษาไทย เป็นต้น กรณีเช่นนี้แม้จะทำให้เกิดการสอนไม่ตรงวุฒิ แต่ไม่น่ามีผลเสียเพราะครูถนัดอยู่แล้ว ยิ่งไปกว่านั้นอาจแก้ปัญหาครูขาดในบางหมวดวิชาได้ด้วย เพราะขาดครูในหมวดวิชาคุณกรรมศาสตร์ แต่ครูเกินในหมวดวิชาภาษาไทย เมื่อครูภาษาไทยสอนในหมวดวิชาคุณกรรมศาสตร์ ก็จะทำให้ปัญหาในการขาดครูวิชาคุณกรรมศาสตร์ลดน้อยลง และลดปัญหาครูเกินในหมวดวิชาภาษาไทยอีกด้วย

4.2 สาเหตุที่ทำให้ครูขาดในครูเกิน ที่พบมากที่สุดคือ ครูในหมวดมีน้อยกว่าความต้องการ ในขณะที่หมวดวิชาอื่นมีครูเกิน ทำให้ครูบางคนสอนมากกว่า 18 คาบ/สัปดาห์ และบางคนสอนน้อยกว่า 18 คาบ/สัปดาห์ ครูจะเกิดความรู้สึกเหลื่อมล้ำขึ้น จึงควรช่วยกันลดปัญหานี้ จากการวิจัยพบว่าในโรงเรียนรัฐบาล โดยส่วนรวมแล้วไม่ขาดครูเลย เมื่อพิจารณาเป็นรายหมวดวิชาพบว่า บางโรงเรียนมีครูเกิน และบางโรงเรียนขาดครูในหมวดวิชาเดียวกันนั้น เมื่อเป็นเช่นนี้ ต้องพิจารณาเสียก่อนว่าโดยส่วนรวมแล้ว โรงเรียนนั้นขาดครูหรือไม่ ถ้าขาดครู กรมสามัญศึกษาก็จะให้อัตราในการบรรจุทันที ผู้วิจัยเห็นว่า แทนที่จะให้อัตราเพิ่มควรจะส่งโยกย้ายครูที่เกินในโรงเรียนอื่นในหมวดวิชานั้นไปยังโรงเรียนที่ขาดจะดีกว่า เพราะนอกจากจะลดปัญหาครูเกินในแต่ละโรงเรียนแล้ว ยังประหยัดงบประมาณของชาติอีกด้วย ดังนั้นกรมสามัญฯ จะต้องมีมาตรการในการส่งโยกย้ายครูระหว่างโรงเรียน เพื่อปรับอัตราค่าส่งครูให้เหมาะสมสมควรจะทำให้ครูขอโยกย้ายเอง เพราะจากการวิจัยพบว่า ครูส่วนใหญ่ไม่ว่าจะสอนตรงวุฒิหรือไม่ตรงวุฒิ หรือสอนน้อยหรือมากกว่า 18 คาบ/สัปดาห์ ที่ต้องการย้ายมีเพียงร้อยละ 8.07 เท่านั้น แต่การโยกย้ายครูนั้นควรจะพิจารณาโยกย้ายระหว่างโรงเรียนในท้องที่การศึกษาเดียวกัน เพราะโรงเรียนที่อยู่ในท้องที่การศึกษาเดียวกัน แม้จะอยู่ห่างกันบ้างแต่ก็ไม่มากนัก ดังเช่นโรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม และโรงเรียนปากน้ำวิทยาคม ทั้งนี้เนื่องจากในจำนวนครูที่ต้องการย้ายทั้งหมดนั้นมีถึงร้อยละ 76.67 ที่ต้องการย้ายไปสอนในโรงเรียนที่อยู่ใกล้บ้านเพื่อสะดวกในการเดินทาง

ในการแก้ปัญหาครูขาดครูเกินและครูสอนไม่ตรงวุฒินั้น ควรจะพิจารณารูปแบบแก้ไขเป็นลำดับขั้นดังนี้

1. แก้ปัญหาภายในโรงเรียนเอง โดยให้ครูสังกัด 2 หมวดวิชา เพื่อให้ช่วยสอนในหมวดวิชาที่ขาดครู
2. แก้ปัญหาโดยกลุ่มโรงเรียน เช่น ให้ครูโยกย้ายระหว่างโรงเรียนภายในกลุ่มโรงเรียนเดียวกัน หรือให้ครูช่วยราชการในโรงเรียนที่ขาดครู
3. แก้ปัญหาภายในท้องที่การศึกษา โดยจัดอบรมครูให้สามารถสอนวิชาต่างๆ ที่ตนไม่ถนัดได้

สำหรับกรณีแก้ปัญหาเรื่องครูขาดครูเกินโดยการโยกย้ายโรงเรียนนั้น ผู้วิจัยขอเสนอแนะโดยพิจารณาจากการอยู่ใกล้กันของสถานที่ตั้งโรงเรียนดังนี้

เมื่อคำนวณโดยสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานกรมสามัญศึกษา พิจารณาเป็นรายหมวด
วิชาคือ

หมวดภาษาต่างประเทศ โรงเรียนวัดน้อยในมีครูเกิน 2.3 คน (อยู่ใกล้
โรงเรียนวัดบวรเมงคสิทธิ์ขาดครู 1.2 คน) ให้โยกย้ายไปโรงเรียนวัดบวรเมงค 2 คน
และโรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม (อยู่ใกล้โรงเรียนปากน้ำวิทยาคมที่ขาดครู 0.8 คน)
มีครูเกิน 1.8 คน ให้โยกย้ายไปโรงเรียนปากน้ำวิทยาคม 1 คน

หมวดวิทยาศาสตร์ โรงเรียนวัดน้อยในมีครูเกิน 3.9 คน (อยู่ใกล้โรงเรียน
สุวรรณารามวิทยาคมที่ขาดครู 1.7 คน) ให้โยกย้ายไปโรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม 2 คน

หมวดสังคมศึกษา โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรมมีครูเกิน 1.6 คน โยกย้าย
ไปโรงเรียนปากน้ำวิทยาคม (ที่ขาดครู 1.6 คน) จำนวน 1 คน และโยกย้ายจากโรงเรียน
สตรีวัดระฆัง (มีครูเกิน 4.7 คน) จำนวน 1 คน นอกจากนี้ให้โยกย้ายครูโรงเรียนสตรี-
วัดระฆัง ไปยังโรงเรียนวัดบวรเมงค (ที่ขาดครู 0.9 คน) และโรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม
(ที่ขาดครู 0.4 คน) โรงเรียนละ 1 คน

หมวดพลานามัย โรงเรียนวิมุตยารามพิทยากรมีครูเกิน 2.2 คน และโรงเรียน
สตรีวัดระฆังมีครูเกิน 2.1 คน ให้โยกย้ายไปยังโรงเรียนวัดน้อยใน (ที่ขาดครู 4.4 คน)
รวมเป็น 4 คน ก็จะขาดครูน้อยลง

หมวดศกกรรมศาสตร์ โรงเรียนสุวรรณารามมีครูเกิน 3.1 คน ให้โยกย้ายไป
โรงเรียนวัดน้อยใน (ที่ขาดครู 0.9 คน) โรงเรียนสตรีวัดระฆัง (ที่ขาดครู 0.4 คน)
และโรงเรียนปากน้ำวิทยาคม (ที่ขาดครู 0.5 คน) โรงเรียนละ 1 คน นอกจากนี้
โรงเรียนทวิธาภิเศกมีครูเกิน 1.2 คน ให้โยกย้ายไปโรงเรียนชินโรสวิทยาลัย (ที่ขาดครู
0.2 คน) จำนวน 1 คน

หมวดศิลปศึกษา-ศิลปปฏิบัติ โรงเรียนสุวรรณารามมีครูเกิน 2.4 คน ให้โยก
ย้ายไปโรงเรียนวัดบวรเมงค (ที่ขาดครู 0.1 คน) จำนวน 1 คน

เมื่อคำนวณโดยสูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยส่วนรวมแล้วไม่ขาดครู แต่เมื่อพิจารณา
เป็นรายโรงเรียน พบว่าโรงเรียนปากน้ำวิทยาคม วัดน้อยใน วัดบวรเมงค และ
สุวรรณารามวิทยาคม ขาดครูเป็นจำนวน 9.8, 4.9, 4.8 และ 1.1 คน ก็ให้โยกย้าย
ครูเช่นเดียวกัน โดยผู้วิจัยเสนอแนะดังนี้

หมวดภาษาไทย โรงเรียนสตรีวัดระฆังมีครูเกิน 4.8 คน ให้โยกย้ายไป
โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม (ที่ยขาดครู 1 คน) และโรงเรียนวัดบวรเมงค (ที่ยขาดครู
0.4 คน) โรงเรียนละ 1 คน

หมวดภาษาต่างประเทศ โรงเรียนสตรีวิทยาสัย มีครูเกิน 5.1 คน ให้
โยกย้ายไปโรงเรียนทวิธาภิเศก (ที่ยขาดครู 2.6 คน) และปากน้ำวิทยาคม (ที่ยขาดครู
2.7 คน) จำนวน 3 และ 2 คน ตามลำดับ นอกจากนี้ให้โยกย้ายครูโรงเรียนวิมุตยา-
รามพิทยากรที่มีครูเกิน 7.6 คน ไปโรงเรียนวัดบวรเมงค (ที่ยขาดครู 3.1 คน) จำนวน
4 คน

หมวดคณิตศาสตร์ โรงเรียนสตรีวิทยาสัย มีครูเกิน 5.2 คน ให้โยกย้าย
ไปโรงเรียนปากน้ำวิทยาคม (ที่ยขาดครู 0.9 คน) จำนวน 1 คน และโยกย้ายครูโรงเรียน
สตรีวัดระฆังที่มีครูเกิน 1.9 คน ไปโรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม (ที่ยขาดครู 0.2 คน)
จำนวน 1 คน

หมวดวิทยาศาสตร์ โรงเรียนวัดน้อยใน มีครูเกิน 3.1 คน ให้โยกย้ายไป
โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม (ที่ยขาดครู 3.1 คน) จำนวน 3 คน และโยกย้ายครู
โรงเรียนสตรีวิทยาสัยที่มีครูเกิน 4.1 คน ไปโรงเรียนปากน้ำวิทยาคม (ที่ยขาดครู 1.1
คน) และสตรีวัดระฆัง (ที่ยขาดครู 0.5 คน) เป็นจำนวน 2 และ 1 คน ตามลำดับ

หมวดสังคมศึกษา โรงเรียนสตรีวิทยาสัย มีครูเกิน 2.9 คน ให้โยกย้าย
ไปโรงเรียนทวิธาภิเศก (ที่ยขาดครู 0.4 คน) และโรงเรียนปากน้ำวิทยาคม (ที่ยขาดครู 3.1
คน) โรงเรียนละ 1 คน และโยกย้ายครูโรงเรียนวิมุตยารามพิทยากรที่มีครูเกิน 2.6 คน
ไปโรงเรียนวัดบวรเมงค (ที่ยขาดครู 1.5 คน) และโรงเรียนปากน้ำวิทยาคมเป็นจำนวน
2 และ 1 คน ตามลำดับ และให้โยกย้ายครูโรงเรียนสตรีวัดระฆังที่มีครูเกิน 3.5 คน ไป
โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม (ที่ยขาดครู 1.4 คน) และวัดน้อยใน (ที่ยขาดครู 1 คน)
เป็นจำนวน 2 และ 1 คน ตามลำดับ

หมวดพลานามัย โรงเรียนสตรีวิทยาสัยมีครูเกิน 1.7 คน ให้โยกย้ายไป
โรงเรียนทวิธาภิเศก (ที่ยขาดครู 0.8 คน) เป็นจำนวน 1 คน และให้โยกย้ายครูโรงเรียน

สตรีวัดระฆังมีครูเกิน 1.7 คน ให้โยกย้ายไปโรงเรียนสุวรรณารามวิทยา (ที่ขาดครู 1.1 คน) จำนวน 1 คน สำหรับโรงเรียนปากน้ำวิทยาคมและโรงเรียนวัดน้อยใน ให้รับครูเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 2 และ 5 คน ตามลำดับ

หมวดคหกรรมศาสตร์ โรงเรียนทวารวดีเอก มีครูเกิน 1.5 คน ให้โยกย้ายไปโรงเรียนชินรสุวิทยาลัย (ที่ขาดครู 0.2 คน) จำนวน 1 คน และโยกย้ายครูโรงเรียนสุวรรณารามวิทยาที่มีครูเกิน 2.6 คน ไปโรงเรียนสตรีวัดระฆัง (ขาดครู 1.1 คน) และโรงเรียนวัดน้อยใน (ที่ขาดครู 1.9 คน) โรงเรียนละ 1 คน สำหรับโรงเรียนปากน้ำวิทยาคม และโรงเรียนวัดน้อยในให้รับเพิ่มอีกโรงเรียนละ 1 คน

หมวดศิลปศึกษา-ศิลปปฏิบัติ โรงเรียนชินรสุวิทยาลัยมีครูเกิน 1.9 คน ให้โยกย้ายไปโรงเรียนปากน้ำวิทยาคม (ที่ขาดครู 0.3 คน) จำนวน 1 คน และโยกย้ายครูโรงเรียนวิมุตยารามพิทยากรที่มีครูเกิน 1.5 คน ไปโรงเรียนวัดบรมวงศ (ที่ขาดครู 0.7 คน) จำนวน 1 คน และโยกย้ายครูโรงเรียนสุวรรณารามวิทยาที่มีครูเกิน 2.7 คน ไปโรงเรียนวัดน้อยใน (ที่ขาดครู 1.3 คน) เป็นจำนวน 2 คน

สำหรับโรงเรียนราษฎร์ จากการศึกษาโดยส่วนรวมไม่ขาดครู แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายโรงเรียน พบว่าขาดครูถึง 3 โรงเรียน และเกือบทุกหมวดวิชา ทั้งนี้เป็นเพราะระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเวลาทำการของครูใหญ่และครูโรงเรียนเอกชน กำหนดคาบการล่อนว่า ม.ต้น ครูล่อนไม่เกิน 22 คาบ/สัปดาห์ และ ม.ปลาย ครูล่อนไม่เกิน 20 คาบ/สัปดาห์ ซึ่งต่างกับในโรงเรียนรัฐบาล การกำหนดระเบียบไว้เช่นนี้เป็นจำนวนคาบการล่อนที่มากเกินไปเพราะนอกจากทำการล่อนแล้วครูยังต้องตรวจงาน เตรียมการล่อนให้คำปรึกษาแก่นักเรียน ฯลฯ ดังนั้นจึงมีครูถึงร้อยละ 10.63 ที่ล่อนจำนวนคาบมาก ๆ ต้องการย้ายโรงเรียน เพราะงานหนักเกินกำลัง ด้วยเหตุนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ควรจะกำหนดระเบียบดังกล่าวแล้วเสียใหม่ให้มีจำนวนคาบลดน้อยลงกว่า 20 - 22 คาบ โดยพิจารณาให้เหมาะสมทั้งกับสถานการณ์การทำงานของครู จำนวนนักเรียนในโรงเรียนและความอยู่รอดของโรงเรียนราษฎร์เอง เพราะถ้ากำหนดจำนวนคาบที่น้อยเกินไป อาจเป็นสิ่งที่ไม่ดีสำหรับครูและนักเรียน แต่ผู้บริหารโรงเรียนโดยเฉพาะเจ้าของโรงเรียนเอง อาจต้องรับภาระหนักเกินกว่าที่จะรับได้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจึงต้องพิจารณาให้ครอบคลุมที่สุดในการกำหนดคาบการล่อนของครู

ข้อเสนอแนะ

1. กรมสามัญศึกษา ควรกำหนดนโยบาย เกี่ยวกับการค้นหา อัตรา กำลัง ครู
มัธยมศึกษา ในแต่ละหมวดวิชา โดยใช้สูตร คือ

$$Y = \frac{N}{16}$$

เมื่อ Y = ปริมาณครูที่ผลิตได้สูงสุด ในหมวดวิชา

N = จำนวนคาบการสอนทั้งหมดของหมวดวิชานั้น ๆ ใน
1 สัปดาห์

2. ในการปรับอัตรา กำลัง ครู ให้เหมาะสม ในสถานศึกษา นั้น น่าจะพิจารณา เป็น
ขั้นตอน ดังนี้

2.1 แก้ปัญหา ภายในโรงเรียนเอง โดยให้ครูสังกัด 2 หมวดวิชาได้

เพื่อให้ช่วยสอน ในหมวดวิชา ที่ขาดครู ซึ่งจะเป็น ประโยชน์ ต่อครู ในการพิจารณา ความดี ความชอบ

2.2 แก้ปัญหา โดยกลุ่มโรงเรียน เช่น ให้โยกย้ายครู ระหว่างโรงเรียน
ภายในกลุ่มโรงเรียน เดียวกัน หรือให้ครู ไปช่วยราชการ ในโรงเรียน ที่ขาดครู

2.3 แก้ปัญหา ภายในท้องที่การศึกษา โดยคัดอบรมครู ให้สามารถ สอนวิชา
ต่าง ๆ ที่ตนไม่ถนัดได้

3. กรมสามัญศึกษาน่าจะมีมาตรการ ส่ง โยกย้ายครู ระหว่างโรงเรียน ในท้องที่
การศึกษา เดียวกัน อย่างชัดเจน เพื่อปรับอัตรา กำลัง ในแต่ละโรงเรียน ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

4. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชน น่าจะ นำผลการ วิจัย ที่ได้ ไปพิจารณา
กำหนด คาบ การสอน สูง สุด ของครู ในโรงเรียน ราษฎร์ ประกอบด้วย

5. สถานะ ผลิตครู ควร สักหลั กสูตร การศึกษา ให้มีความ เป็นทั่ว ไปมากกว่า ปัจจุบัน
เพื่อทำให้ครู มีความสามารถ สอน ได้หลาย สาขา วิชา และหลาย ระดับชั้น เช่น เปิดสอน โดย
กำหนด ให้มีวิชา เอก 2 สาขา ที่สัมพันธ์กัน เช่น เคมี-คณิตศาสตร์, ฟิสิกส์-เคมี เป็นต้น
ดังนั้นครู จะสามารถ สอน ได้ทั้ง วิชา เคมี และคณิตศาสตร์ หรือสามารถ สอน วิชา ฟิสิกส์ และ เคมี ได้